

VÍŠ, CO JE TO BANKA?

Plán vyučovací hodiny (č. 5)

TÉMA VYUČOVACÍ HODINY:

Víš, co je to banka?

VĚK ŽÁKŮ:

využití podle úrovně žáků (doporučení 6. až 8. třída)

ČASOVÁ DOTACE:

45 minut

POTŘEBNÉ MATERIÁLY:

okopírovaný pracovní list pro každého žáka.

CÍLE HODINY:

žáci budou umět vysvětlit a popsat, co znamená banka, zamyslí se nad fungováním bank a nad tím, jaké služby nabízejí, budou znát základní pojmy související s bankou.

FORMY A METODY:

práce s celou třídou, individuální práce.

KLÍČOVÁ SLOVA:

banka, klient, bankéř, převod peněz, běžný účet, spořicí účet, termínovaný vklad, úrok, úvěr, bankovní poplatky, bankovní operace/transakce, ČNB.

ÚKOL Č. 2: VÝBORNĚ! A TEĎ MU JEŠTĚ PŘIPOMENEME DŮLEŽITÉ POJMY, KTERÉ S BANKOU SOUVISÍ:

KLIENT:

BANKÉŘ:

PŘEVODY PENĚZ:

BĚŽNÝ ÚČET:

SPOŘICÍ ÚČET:

TERMÍNOVANÝ VKLAD:

POPLATKY:

OPERACE/TRANSAKCE:

ÚROK:

ÚVĚR:

Metodické pokyny pro pracovní list č. 5 (Víš, co je to banka?)

UVÁDÍME POUZE MOŽNÝ POSTUP VYUČOVACÍ HODINY. VYUČJÍCÍ MŮŽE VYUŽÍT PRACOVNÍ LIST PODLE SVÉHO UVÁŽENÍ. VYUČJÍCÍ MŮŽE BĚHEM HODINY PRACOVAT I S DALŠÍMI KLÍČOVÝMI SLOVY ČI VYUŽÍT JEN NĚKTERÁ CVIČENÍ Z PRACOVNÍHO LISTU.

Na začátku hodiny učitel pracuje s celou třídou a hraje s žáky „hru na Saturňana“. Postavička Saturňana bude žáky provázet celou hodinou. Učitel žákům vysvětlí, že návštěvník je z planety Saturn a rozhodl se navštívit naši Zemi. Saturňan je velice zvědavý a chtěl by vědět něco o nás a o tom, jak to na Zemi funguje. Náš jazyk si dopředu nastudoval, takže s námi může mluvit česky. Je ovšem zmatený ze všeho nového kolem něho. Tak například, už několikrát od té doby, co tu přistál, slyšel slovo banka. Slyšel toto slovo v televizi, jak ho zmiňují lidé v restauraci a vidí toto slovo i na plakátech. Pořád ale nechápe, co to vlastně je. Učitel tedy vysvětlí žákům, že je Saturňan a bude klást otázky, co to asi znamená banka. Žáci musí odpovídat a pomoci Saturňanovi, jak je to jen možné.

Učitel se průběžně ptá:

Je to živé? Je to věc? Prodává se tam jídlo a pití? Je tam otevřeno i v noci? Je banka po celém světě, v Japonsku, Německu, Austrálii? Máte ji doma? Kdo do banky chodí, děti ze školky, zvířata? Jak se tito lidé nazývají? (odpověď klienti) K čemu nám tedy banka slouží? Kde budou uloženy naše peníze, pokud je necháme v bance? Proč existují banky? Kdo pracuje v bance? Musíme za služby banky něco platit? Jak se musím do banky obléct, potřebuji oblek? Je jen jedna nebo jich existuje víc? Znáš nějakou banku? Bylo by lepší, kdyby byla jen jedna, nebo je lepší, když je jich víc? Proč? (otázka konkurence) Chodíš také do banky, proč? Chodí tvoji rodiče do banky, proč? Jsou banky většinou státní instituce nebo soukromé? Existuje nějaká banka, která je nad všemi ostatními bankami v České republice?

Učitel klade otázky podle toho, jak se hra vyvíjí. Učitel se zábavnou formou snaží žáky nasměrovat na co možná nejpresnější odpovědi. Protože žáci pravděpodobně neznají všechny termíny zcela přesně. Učitel bude muset občas naznačit, že ví, co tím žáci myslí, že na jeho/její planetě se tomu říká tak a tak.

Poté, co žáci odpovědí na všechny kladené otázky a „Saturňan“ bude vědět vše, na co se ptal, žáci dostanou pracovní list a vypracují úkol č. 1. Učitel může v průběhu úkolu radit, co by asi mělo na papíře být zmíněno a jak správně formulovat některé věty.

BANKA JE:

Banka je místo, kam se nosí peníze. Místo, kde se půjčují peníze. Banka přijímá peníze „do úschovy“, stará se o ně, aby je nikdo neukradl, a posílá je tam, kam řekne **klient** – majitel těchto peněz, tzn., provádí **převody peněz**. Abychom nemuseli všude běhat s bankovkami, může banka na náš **příkaz** poslat peníze do jiné banky.

U banky si necháváme založit svůj **účet** – jakási neviditelná peněženka, kde máme uloženy peníze. Účty v bankách se dělí na **běžné** – tam nám přicházejí peníze např. od zaměstnavatele a platíme z něj např. v obchodech, případně vybíráme kartou. Pokud víme, že peníze nepotřebujeme hned teď, můžeme je dát na **spořicí účet** či **termínovaný vklad** – tam nám naskakují **úroky**. Termínovaný vklad je takový vklad, na kterém dostaneme úrok tehdy, pokud na něm necháme peníze ležet nějakou předem určenou dobu. Při dřívějším vyzvednutí úrok nedostaneme, případně nám jej banka sníží, nebo jinak „předčasný“ výběr znevýhodní. Je to proto, že banka musí své aktivity plánovat. Pokud ví, že má peníze na nějakou dobu, může nám dát vyšší úrok. Ale pak je pro ni nevýhodné nám je vyplatit dříve.

Spořicí účty mají tu výhodu, že na nich můžeme nechat peníze jakkoli dlouho, tzn., jde o vklad, který není termínovaný. Tyto účty jsou zpravidla úročené o něco méně, jsou však právě pro svůj charakter velice oblíbené.

Protože banka má jisté **náklady na činnost** – budovy, zaměstnanci, bezpečnostní systémy, úroky, které nám platí apod., musí také vydělávat. Proto peníze půjčuje, z toho má úrok a vybírá **poplatky** za provedené **operace/transakce**. Dnes banky nejen provádějí převody, ale také řadu nesmírně složitých operací, kterými bychom se museli zabývat řadu hodin, abychom si je vysvětlili.

Banky podnikají podle zvláštního zákona, podléhají doзору **ČNB** (České národní banky) a vklady v nich jsou do určité výše pojištěny. Obecně převažují soukromé banky, v podstatě můžeme mluvit o bance jako o firmě. Státní banky mohou také existovat, ovšem vyskytují se jen velice zřídka.

V úkolu č. 2 se žáci pokusí vytvořit definice k důležitým pojmům, které souvisejí s bankou. Učitel zde bude pravděpodobně muset žáky nasměrovat, aby definice byla opravdu přesná. Společně se budou tedy snažit dojít k co možná nejlepší definici daného pojmu.

MOŽNÉ DEFINICE POJMŮ Z ÚKOLU Č. 2:

KLIENT

člověk, který využívá nějakou bankovní službu.

BANKÉŘ

člověk, který nabízí, prodává bankovní produkty nebo řídí obchod v bance. Zaměstnanec banky, který se zabývá bankovníctvím.

PŘEVOD PENĚZ

operace, kterou se bezhotovostně převedou peníze z jednoho účtu na druhý.

BĚŽNÝ ÚČET

účet, který slouží hlavně k tomu, aby na něj přicházely platby, např. mzda, a jehož prostřednictvím klient platí např. nájem, telefon.

SPOŘICÍ ÚČET

účet, na který klient ukládá peníze a získává zhodnocení v podobě úroků.

TERMÍNOVANÝ VKLAD

vklad neboli účet, na který člověk ukládá peníze a získává úrok, pokud na něm tyto peníze nechává určitou dobu.

POPLATKY

cena za nějakou službu např. vedení účtu, vedení karty apod.

OPERACE/TRANSAKCE

například převod peněz, prodej produktů, schválení úvěrů a další aktivity banky ve prospěch klienta.

ÚROK

odměna klientovi za to, že do banky uložil peníze nebo naopak, odměna bance za to, že klientovi peníze půjčila. Je vyjádřen v procentech.

ÚVĚŘ

jiný název pro půjčku.

SHRNUTÍ HODINY:

Tato vyučovací hodina je zaměřena na to, aby byli žáci schopni svými slovy vysvětlit, co si představují pod pojmem „banka“. Hodina je spojena s postavou Saturňana a záleží jen na učiteli, jak moc bude chtít s touto postavou pracovat. Součástí metodických pokynů je i obrázek již zmíněné postavy. Učitel může obrázek zvětšit a vytisknout a například připevnit na tabuli, aby žáci hned od začátku viděli, jak Saturňan vlastně vypadá.